השוכר את הפועל פרק חמישי עבודה זרה סד.

מסורת הש"ס

א) מכות כח: מ"ק כ: [תוספתא כלאים פי"א ה"י], כ) [במ"ק ומכות ע"ש נרפא מהרש"א מיתא כלאים שדך לא ז"ע כאן ובכ"ש ומהרש"א], ועי' פי' רש"י במ"ק ופרש"י מכות והוא שוגים מכ' פנים ז"ש], ג) [לעיל כ:], ד) [סוכה לו: וש"נ], ה) [תוספ' פ"מ ה"ו], ו) קידושין ח: דמאי פ"ו מ"ו [תוספ' דדמאי פ"ו מ"כ], ז) [קידושין ח:], ח) [נדל"ל אסור לכם למכור], ט) [בכן קס כ:], י) [עי' תוס' מכות ד: ד"ה הא],

תורה אור השלם

ו. אַת חֻקֹּתַי תִּשְׁמֹרוּ בְּהֵמְתֶּךָ לֹא תַרְבִּיעַ כִּלְאַיִם שָׂדְךָ לֹא תִזְרָע כִּלְאָיִם וּבֶגֶד כִּלְאַיִם שַׁעַטְנֵז לֹא תַעֲלֶה עָלֶיךָ:
ויקרא יט יט

גליון הש"ס

תוס' ד"ה ר"ע וכו' והא ס"ב דמכות דף בא. ע"ל פ"ז דמכות דף ד' ע"ב וע"ש נתוס' ד"ה הא: **בא"ד** וא"ת תיאר ס"ה. קשה לי הא מ"מ איסורא דאורייתא נלא מעשה אלא דאין לוקין וא"כ מדמוזהר לעקור מוכח דלמעשה תיפלה שרי וע"ש:

הגהות הב"ח

(א) נמ' מ"ט לאו משום דקסנר: (ב) רש"י ד"ה תלמוד לומר וכו' ולא תזרע שדך. כ"כ עיין מכות דף כא ע"ב: (ג) ד"ה ומאי אירא וכו' דהאי רוצה וכו' הוא דשרי וכו' קיום גמור נמי שרי: (ד) ד"ה ומו ליכא לאקשויי מידי הס"ד כ"כ כלשון זה הוא כהוריות דף ט ע"ב ולעיל דף כג: (ה) ד"ה טול וכו' רמותר: (ו) תוס' ד"ה רבי עקיבא וכו' דבהנאה דכלאים וכו' לכוים דבלעקור: (ז) בא"ד שיהא מיכר בו שרוצה בקיומו אבל עוקר וכו' שהוא קיים ולכך היה:

אכל עוקרין. להשליכן לאיבוד ואע"ג דרוצה בקיומן שלא יעקרו מאליהן עד שיעקרם הוא: **סברוה אמי. לר' עקיבא דאמר המקיים כלאים לוקה.** דאם זרען אחר וכא זה ועשה להן סייג וגדר כדי לקיימן לוקה אלמא אסור להיות רוצה בקיומן: **המנכש והמחפה.** לאחר זריעתן חופה עפר עליהן כדרך כל הזורעים: **לוקה.** דהיינו נמי זורע דמה דרכו של זורע לצמוחי פירי מכוון הא נמי לצמוחי פירי מכוון: **מ"ל לא כלאים.** כלאים דהרבעה קא דרים מדסמך כלאים דלא תרביע בני שדה דרשינן (מו"ק דף כ:) כלאים שדך לא תזרע כתיב בהמתך לא תרביע כלאים (ב) ולא תזרע שדך כלאים ס"מ שדך אכלאים דלעיל נמי דרשינן ומשמע דמזהיר הכתוב שלא יהו כלאים בשדה ואילו עוקרין שרי למעוטי תיפלה אע"ג דרוצה בקיומן עד שיעקרם הוא ויטול שכרו: **רבנן הוא.** דלא איכפת להו אי רוצה בקיומן אבל יין נסך דאסור להיות רוצה בקיומן דישראל מצוה לבטל עבודת כוכבים ותשמישה אימר לך דאסור: **ומאי איריא עוקרין.** מדאצטריך למישרי עוקרין משמע (ג) דהא רוצה בקיומן דמיעוט תיפלה הוא שרי אבל קיום גמור אסור ואי רבנן אפי' קיום נמי שרי: **לעולם רבנן היא.** ואהאי דאיצטריך למישרי עוקרין לאו משום איסור רוצה בקיומו אלא משום איסור מתנת חנם ור' יהודה היא דאמר בפ"ק (לעיל כ.) אסור ליתן להם מתנת חנם ואשמעינן דלמעוטי תיפלה שפיר דמי: ומקשינן ונהי נמי דרבי יהודה היא מדרבי יהודה דשרי איסור דידיה גבי מיעוט תיפלה נשמע לר"ע דשרי נמי איסור קיום משום מיעוט תיפלה וגבי יין נסך נמי משום מיעוט תיפלה שרי: **ופו.** ליכא לאקשויי (ד) מיניה: **דמי עבודת כוכבים.** עובד כוכבים שמוכר עבודת כוכבים דמיהן מה הן בהנאה: **ופו איפגיירו.** נופו והתגיירו דלאחר שתתגיירו אסור למכור לכם (ה) עבודת כוכבים שבידכם. אלמא כי מזכין ליה בהיותו עובד כוכבים שרי לאתהנויי בה כשהוא גר: **בטלו להו מקודם.** ועובד כוכבים מבטל עבודת כוכבים הלכך דמיה מותרין דהא בטלו: **מופר.** אלמא דמי עבודת כוכבים ביד עובד כוכבים מותר: **מאי שנא ריש פו.** בעיין איפסוק מיהו מתני' היכי מיתרלא: **מפני שרוצה בקיומה.** עד שימכרנה העובד כוכבים: **עוד אחר עבודת כוכבים.** אלמא דגר רוצה בקיומה שלא תשתכר עד שיטול מידו כנגדה (ו) מותר: **המשתלקת לפי שבריה.** של זהב או של כסף שאם תשכר יתלקוה לשברים דלא איכפת לגר בשבירתה: **יין נסך מאי איכא למימר.** הא ודאי אם ישתכר יאבד וקתני טול אתה יין ואני פירות: **כתרם הדרייני.** דלא איכפת לן דהיין בלוע בתוכו ופולטו כששורהו במים: גר

[א]אבל עוקרין עמו כדי למעוטי את התיפלה סברוה הא מני ר' עקיבא היא דאמר המקיים בכלאים לוקה דתניא [ב]המנכש והמחפה בכלאים לוקה ר"ע אומר אף המקיים מ"ט דר"ע אמר קרא [ג]שדך לא תזרע כלאים אין לי אלא זורע מקיים מנין ת"ל [ד]לא כלאים ואילו למעוטי תיפלה שרי לא הא מני רבנן היא אי רבנן מאי איריא עוקרין אפי' קיומי נמי שפיר דמי הכא במאי עסקינן כגון דקא עביד בחנם ור' יהודה היא דאמר[ה] ליתן להם מתנת חנם אסור מדרבי יהודה נשמע לר"ע לאו אמר ר' יהודה אסור ליתן להם מתנת [ו]חנם אבל למעוטי תיפלה שפיר דמי לר"ע נמי אע"ג דא"ר עקיבא המקיים בכלאים לוקה למעוטי תיפלה שפיר דמי [ז]ותו לא מידי הדור יתבי וקמבעיא להו דמי עבודת כוכבים ביד עובד כוכבים מהו מי תופסת דמיה ביד עובד כוכבים או לא אמר להו רב נחמן [ח]מסתברא דמי עבודת כוכבים ביד עובד כוכבים מותרין מדהנהו דאתו לקמיה דרבה בר אבוה אמר להו זילו זבינו כל מה דאית לכו ותו איתגיירו מ"ט [ט] משום דקסבר דמי עבודת כוכבים ביד עובד כוכבים מותרין ודלמא שאני התם דכיון דדעתיה לאיגיורי ודאי בטלה אלא מהכא [י]הישראל שהיה נושה בעובד כוכבים מנה ומכר עבודת כוכבים והביא לו יין נסך והביא לו מותר אבל אם אמר לו המתן לי עד שאמכור עבודת כוכבים ואביא לך יין נסך ואביא לך אסור מאי שנא רישא ומאי שנא סיפא אמר רב ששת סיפא משום [יא]דהוה ליה כי רוצה בקיומו וכי רוצה בקיומו כה"ג מי אסיר והתנן [יב]גר ועובד כוכבים שירשו אביהן עובד כוכבים גר יכול לומר לו טול אתה עבודת כוכבים ואני מעות טול אתה יין נסך ואני פירות אם משבאו לרשות הגר אסור אמר רבא בר עולא מתני' בעבודת כוכבים המתחלקת לפי שבריה תינח עבודת כוכבים יין נסך מאי איכא למימר בחרם הדרייני והלא רוצה בקיומו שלא יגנובו ושלא יאבדו אלא א"ר פפא ירושת הגר קאמרת שאני ירושת הגר [יג]דאקילו בה רבנן [יד]גזירה שמא יחזור לקלקולו תניא

(דף נג.) מכרה לעובדיה לא בטלה אמאי הכא כיון דדעתייהו לאיגיורי אינם מוסגין בה ובטלה ולא הוו דמי עבודת כוכבים:

ודלמא שאני התם כיון דדעתייהו לאיגיורי ודאי מבטל להו. הקשה הרב רבי אלחנן תינח עבודת כוכבים דשייך בה ביטול היו יכולין למכור ולהיו הדמים מותרין אלא מיין נסך דלא שייך בה ביטול ואפילו הכי קאמר להו זבינו כל מה דאית לכו ותו כן תפשוט בעיין דהא משמע מתוך הברייתא דישראל שנשה בעובד כוכבים ואבא לך יין נסך ואביא לך אלמא דין אחד לשניהם והשתא ליכא למתלי טעם ההיתר משום ביטול דהא ביין נסך לא שייך ביטול י"ל דלעולם היה פשוט להן היתר יין נסך יותר מדמי עבודת כוכבים דחמירא איסורא: **אבל** אם אמר לו המתן ואביא לך אסור. רבינו יאמק היה מדקדק מזה הלשון המתן לי כלומר אינך יכול ליפרע ממקום אחר ואריך אתה להמתין עד שאמכור אז הוא ודאי אסור דרוצה הוא בקיומו כגון שאין לו ערב ממנו ואף אין לו נכסים אחרים שיכול ליקח חובו מיד עליהם אבל אם יש לו ערב או שיכול ליפרע ממקום אחר אין אמירתו של עובד כוכבים מועלת כלום דאם לא כן כל עובד כוכבים יוכל להפקיע חובו מיד ישראל:

תניא

עין משפט נר מצוה

כו א מיי' פ"ה מהל' כלאים הלכה ה טוש"ע י"ד סי' רלו סעיף ה:
כז ב מיי' שם פ"ה הל' ב ופ"ה הל' ג טוש"ע שם:
ג [מיי' פ"י מהל' עכו"ם הל' ד ופ"ג מהל' זמה ומתנה הל' יא טוש"ע י"ד סי' קנא סעיף יא]:
כח ד מיי' פ"ט מהל' עבודת כוכבים הלכ' יח טוש"ע י"ד סי' קמט סעיף ה בהג"ה וסי' קמח סעיף יא [וסי' קמד סעיף ח] [וכרב אלפס עוד ממילתן פרק כ דף שמת.]:
כט ה ו מיי' פי"ג מהל' מאכלות אסורות הל' כח סמג לאוין קמח טוש"ע י"ד סי' קלב סעיף ז:
ל ז מיי' שם הלכה כב ופ"ז מהל' עבודת כוכבי' הלכה ה סמג שם טוש"ע י"ד סי' קמו סעיף ד [וטור ח"מ סי' רפג]:
לא ח מיי' פי"ג מהל' מ"א הלכה כב סמג שם:

מוסף רש"י

המנכש. תולש עשבים רעים מתוך הטובים וכי עקרי לה עמהו הני טופי (מו"ק ב.). והמחפה. שמכסה את הזרעים בעפר (שם). לוקה. משום לא תזרע כלאים (שם). רי' עקיבא אומר אף המקיים. כולה ר' עקיבא קאמר לה המנכש והמחפה בכלאים לוקה דמקיים הוא שר"ש סי', והכי משני ליה בגמרא, ורבנן דפליגי עליה דר"ע סברא להו מחפה אינו לוקה, דמאן דפטר במקיים פטר במחפה והמנכש עוקר עשבים רעים כדי שיגדלו אחרים יותר לוקה, דמשיב מורע כלאים (מכות כא.). ת"ל לא כלאים. בהמתך לא תרביע כלאים שדך לא תזרע כלאים, ושמעינן ליה הני כלאים שדך לא, דעקרינן ליה מעשייה לדרשא, דהוי מלי למיכתב בהמתך כלאים לא תרביע, ומדסמך כלאים לשדה ש"מ להכי הוא דאתא (שם). ואע"ג דכתיב לא תזרע כלאים, נדרשין וזורעין לא כלאים, לא יהא כלאים מכל מקום שחייב אתה לבטלו (מו"ק ב.). ותו לא מידי. תו ליכא לאקשויי מידי (ערובין קג.) אין לדון אחר דבר זה (סוכה לז.) אין להשיב על קו (יבמות לס. וקדושין כא.) ליכא לשנויי מידי (סנהדרין סב.) אין להקטיע בדבר זה (שם סז.) אין להקשות על דבר זה (לעיל כב.). **משבאו לרשות גר אסור.** להחליפם, דקמתהני מאיסורי הגלה (קדושין יז.). **שמא יחזור לקלקולו.** משום ממונו (שם).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com